

JURISPRUDENTIE

Verstoorde communicatie vaak boosdoener

WAT GAAT ER MIS

In veel geschillen tussen MR'en en bevoegd gezag blijkt de communicatie tussen beide partijen ernstig verstoord. Gaat het dan nog wel om het zakelijke meningsverschil? Het is al verschillende keren voorgekomen dat een zitting van de geschillencommissie eindigt met nieuwe afspraken tussen partijen over hoe voortaan met elkaar verder te gaan. **Hilde Mertens**

Ze zijn er wel, geschillen waarin het bevoegd gezag en de MR alleen een zakelijk meningsverschil hebben dat zij via de geschillencommissie wensen op te lossen. Maar ze zijn zeldzaam. Meestal is er meer aan de hand. Als dat al niet blijkt uit het schriftelijk materiaal dat partijen bij de commissie hebben ingediend, dan wordt het wel duidelijk tijdens de mondelinge behandeling van het geschil voor de commissie. Niet dat het bevoegd gezag en de MR op een zitting meteen de hele kwestie die hen dwarszit open op tafel leggen. Voor zulke openheid is er al teveel gepasseerd.

Onderliggende problemen naar boven halen

De gebruikelijke gang van zaken is dat zowel het bevoegd gezag als de MR voor de commissie een pleidooi houdt waarin het zakelijk meningsverschil naar voren komt en het eigen standpunt daarover wordt uitgelegd. Wanneer de commissie daarna doorvraagt over het hoe en waarom van het geschil, komt de onderlaag naar boven. Die komt er vaak op neer dat het al lange tijd niet botert tussen het bevoegd gezag en de MR. De MR klaagt vaak over gebrek aan informatie en tijdige inspraak. De leden geven aan dat hen nooit wat gevraagd

wordt en als hen iets gevraagd wordt, is het station al gepasseerd. De MR vindt ook meestal het onderwerp dat voorligt niet eens zo belangrijk, maar heeft het gevoel nu eindelijk eens een keer op zijn strepen te moeten gaan staan. Een regelmatig gehoorde klacht voor de commissie is dat de MR vindt dat het bevoegd gezag hem niet serieus neemt. Het bestuur of de directeur beantwoordt vragen van de MR niet of onvolledig, komt gemaakte afspraken niet na en zet de MR buitenspel. Zo vertelde een MR dat hij niet gekend was in de besluitvorming over de fusie van zijn school, omdat het bevoegd gezag deze had afgekaart in de GMR. Het bevoegd gezag had de GMR-leden bovendien opgedragen de kwestie geheim te houden. En dus was de MR nergens van op de hoogte en had hij geen invloed op de besluitvorming over de fusie gehad. Een andere MR gaf aan dat hij belangrijke ontwikkelingen van zijn school via de krant had moeten vernemen.

Ook het bevoegd gezag heeft zo zijn herkenbare irritaties. De MR gaat op de stoel van het bevoegd gezag zitten, het bevoegd gezag is eindverantwoordelijk en de advies- of instemmingsbevoegdheid die de MR claimt, verdraagt zich daar niet mee. Veel gehoord is de op-

BIJ GESCHILLEN?

merking dat de MR alleen maar tegen is en geen oog heeft voor de effecten op de lange termijn.

Herstel van vastgelopen verhoudingen

Duidelijk is dus dat het overleg tussen partijen vaak al lange tijd te wensen over laat, waardoor het vertrouwen gaandeweg is verdwenen en de medezeggenschap niet meer van de grond kan komen. Een zitting voor de commissie kan in zo'n geval een opstap naar het herstel van de vastgelopen verhoudingen zijn. Het bevoegd gezag en de MR zitten dan bij elkaar en luisteren min of meer gedwongen naar het verhaal dat de andere partij voor de commissie uit de doeken doet. Een gesprek over hoe het zover gekomen is en hoe dit voor de toekomst kan worden verbeterd ligt dan binnen handbereik. Het is verschillende keren voorgekomen dat de zitting van de commissie eindigt met nieuwe afspraken tussen partijen over hoe voortaan met elkaar verder te gaan. Dit resultaat van de communicatie die ter zitting heeft plaatsgevonden, is op dat moment voor partijen minstens zo belangrijk als de uitspraak die de commissie dan nog moet doen. Maar ook de juridische uitspraak van de commissie is nuttig voor de relatie tussen partijen, omdat de commissie in haar uitspraak vaak – zeker in interpretatiegeschillen – de grenzen aangeeft van wat wel of niet onder de medezeggenschap valt. Het bevoegd gezag en de MR weten dan voortaan dat de communicatie binnen die lijnen plaats kan vinden.

Vertrouwen en ruimte voor verantwoordelijkheden

Van belang is dat de betekenis van de medezeggenschap en de daarbij behoren-

de rollen van het bevoegd gezag en de MR duidelijk zijn. Bij zowel de rol van het bevoegd gezag als de rol van de MR horen eigen verantwoordelijkheden die niet met elkaar op gespannen voet hoeven te staan. Als in het proces van besluitvorming voor zowel het bevoegd gezag als voor de MR vertrouwen en ruimte is om die eigen verantwoordelijk-

ming of advies wordt voorgelegd, laat niet zien dat hij zijn rol waar kan maken.

Kortom, om te komen tot een goed afgevoegen en aanvaardbaar besluit waar de school en het onderwijs mee verder kunnen, hebben het bevoegd gezag en de MR elkaar nodig; communicatie is daarbij het toverwoord. <

Besteed vooraf aandacht aan het te volgen proces

heden in te vullen, is de kans groot dat de verhoudingen goed zijn en blijven. Communicatie is noodzakelijk: naast het reguliere overleg met de MR, ligt het op de weg van het bevoegd gezag om de MR in een vroeg stadium te informeren over zaken die ophanden zijn. Gaat het om zaken waarin de MR advies- of instemmingsrecht heeft, dan is het goed dat het bevoegd gezag en de MR vooraf gezamenlijk aandacht besteden aan het te volgen proces. Dit kan door te overleggen welke stappen in de besluitvorming genomen worden, welke rol de MR bij die stappen vervult en op welke momenten en waarover het bevoegd gezag en de MR elkaar nader spreken. Het bevoegd gezag kan de MR tussentijds om informatie of zijn mening vragen, maar de MR kan ook deelnemen aan een commissie of werkgroep die voor een bepaalde aangelegenheid is ingesteld of ongevraagd zijn mening geven. Dit veronderstelt een actieve opstelling van de MR en het is zaak dat de MR deze ambitie uitdraagt. Een MR die alleen maar afwacht tot hem iets ter instem-

INFO

OVER DE AUTEUR

Mr. Hilde Mertens is directeur/secretaris van de Stichting Onderwijsgeschillen te Utrecht.